Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРГIАЛЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деза ★ ШИНАРА, 28 ОКТЯБРЬ, 1986 ШЕРА. ★ № 129 (7320). ★ Мах 3 кеп.

Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советеи облсовпрофеи

КИЙЧЪЕ ТЕХНИКА БIАЬСТАН БАЛХАШТА

КПСС XXVII съезда решенеш вахаре кхоачашъра Сунженски района агропромышленни объе д и н е н и е предприятеш механизатораша, инженерно - технически болллюда инициативина дIайолаяьй 1987 шера кхаьна тIайнаш дара шиъ ханнахьен дикеи юртбохамеи хий деттеи техника кийчъера.

Шозий кхоачамашкеи де йиш яраьккеи хьежа тар дехкар тIайнаш дIадолладаелхьа 627 трактор, 193 ялат оарда комбайн, 343 моахьаш кхуьба грузовикаш тоаьяхаь;

йиъалгIча кварталь техника тоаьра план 1986 шера 20 декабрь хьатIаотташ кхоачашъе;

25 декабрь хьатIаотташ лаьтташ кийчдеш кIамаш дIаюьш йолеи машенаш кийчъе, хIаьта еррига трактори парк — 1987 шера 23 февраль хьатIаотташ, ялат оарда комбайнаш — 1 апрель, доаькар кийчу техника — 15 апрель, хий детта техника — 1 март;

кхашкара балхаш сихденача хана лаьтташ оахача агрегаташ болх шин сменаш гIа вIаштIехьбанкха. Цу тIулгIа Сунженски ремонтно-технически предприяте, СПТУ, колхозашка, совхозашка 125 механизатор кийчье;

доагора - смазочни материалаш кхы тайна энергетически ресурсаш ца йоьтара тIатеIIа кхъоьаеи лоатабе, нормаш гIа йоагIаьзарех 3 процентал кIезигагIа йоацаш яриЙ кхоа бе;

машинно - трактории парк, оборудовани, транспортни средстваш лелаелга тоаде, пар оьсарле 10 процент лаьхье;

кхашкара балхаш деча хана техника ца лоатаяьра, машинаш тоаеш латта хаьаш лоацъьра ремонтно - технически предприяте тоаьхьа техническ обмении пункте мел яца уэлашн агрегаташ хилийта;

уэловойн агрегатни метод шерра юкъейолаяра чотагIа лоацъе юртбоахама - техникеи машинаш тоаьра хаьаш, ремонт дикагIа е;

массе а долча боазкамашка кхашкарча балхаита техника тоаева, кийчъера подряднеи форма шъе а йолаелга алаш телаелга вIашIехьлаьк-кха. Хlара бригадина, мастерскена техника тоаьра ит дийнаха а бетта а ена заданеи дIайоьзийта.

1987 шера кхашкара балхаш дара шиъ ханнахьен дикеи техника тоаьра, юртбоахама кампанеш тIатеIIа чакхъяха езача хаьаш цига сменагIа болх бербоаш механизаторашца боахамаш Iаьздара сунженца тIаийца инициатива къоабалъьяй Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Советон облсовпроф-фон.

НГIАССР Госагропром, районни агропромышленни объединеней, агропромышленни комплеса болхбой, обкома профсоюз, НГIАССР мелнораден хий боахамеи министерство, колхозий, совхозий, ремонтно - технически предприятей, райагропромхиме кулгалхой денхарийла бе 1987 шера кхаьна балхаш дара шиъ ханнахьен дикеи машинно - трактории парк кийчъера сунженски механизаторий инициатива хьал а лаьа боахамаштен агропромышленни комплекса предприятеи ю кхъе социалистически яьк йоаржае.

Балхаш сихденнача хана шиъ сменагIа кхашка агретаташка болх байтара, хьувкъам дика болаш кхуьтурашъ тхьалийта агротехнически агромелиративни приемаш, регулировка яреи машинашца тIехьа агрегаташ лелаяра правилаш колхозхошкеи совхозий болхлошкеи Iомяйта-ра, кхерамзаеи методаш лоаяра боахамий, ремонтно-технически предприятей, дешара и курсовой комбинатий, профессионально-технически училищий курсашца механизаторашъ кийчбелга Iалашо.

ВIаьстан балхаш дечен хьувкъам чуацаеи хана ремонтно - технически предприятей болх шин сменагIа белта вIашIехьлаьккха, технологи эрга а йоаккхаш, дIакгIа тоае техника, болхлошта кхъьхьегамаш доагIар вIашIехьлаьккхареи дIадолареи прогрессивни методаш юкъе-ъоалаеш.

Хlара колхозеи совхозеи, Хlара ремонтно - технически предприяте, райагропромхиме коллективашца техника тоаеш боаккъача механизаторех болх дика бераш, запасной частейи доагора - смазочни материалаштен кхоа бераш, техника эффективно лелаеран, моральном материальном белгалбахара йола мероприяташ вIашIехьъяха.

Сунженски района «Ассинский» совхоза хьалхалаттача механизатора Левошов Иван Федоровича хьалъала къьхьера повяткъа шу ца. Цхьа ди дIадахийтад цо ший балха норма 150—180 процент кхоачаш ца еш. Хlара фуна лаьрхIа йола, кабуп лелаеш № 8 йолча бригадана эпаш дола балхаш деш ва из.

Цхьа шу дIадахийтад шу бригадерча болллюда фу Iалалларча план дика тIехьхоачаш ца еш. Хlаьта оьсарле къьхьета лаьха йолаш болх бу Дасаева Лидас, Демченко Алексей, Корягина Мария, Джамурзаев Алмаза, Эдилова Айнас, къьбараша.

СУРТАШ ТIА: I. «Ассинский» совхоза хьалхалатта механизатор И. Левошов.

2. № 8 йолча бригадера болхлой (аьрдехьара аьттехьа) А. Эдилова, А. Джамурзаева, М. Корягина, А. Демченко, Л. Дасаева.

С. АЛИХАНОВА сурташ.

Советски Союза къахьегамхой! ДегIайоалае социалистически яхь! ДIахьалхашка ахара болама темпаш лакхъе, карагIдальначох салоIам хиннеи кхоачамбаьи ма Iе!

Кхоачашъергья вай 1986 шерара планови заданеш! XII пятилетка дика дIайолаергья вай!

КПСС ЦК ТIахьехамашцара.

ТIехьабусараш боацаш чакхдаккха шу

КХЕРАМЕЧА БЕРДА ЙИСТЕ КХАЬЧАЙ

Мала тешарна: чуоттабаь кхоабача Iатто гезо миссел мара шуна лац, ьаьча. Тешна хьалдаьле а из баьгьар доаккъа шиъ ца. Лаьсарерча соххоз-техникума ферме. Дукха доьхан да ухьаза уьх тIехьарча хана шура лаьттаьь. Денбутс цхьа килограмм хиллал а шуна дIа луш ба 132 етт. Вокхар дур а Iа - яха да велашиерйолаш иш.

Социалистически дехкараш доаькъирлга хенн да. Кхы оргадалъна хIама да хуле цу ден тIа кхача мегаш да паччахьалкъенна шура дIаллара плана гIулакх а. 9 бетта яр кхоачашъяьй.

Фуд хиннер? Хlана кхьчай цхьан хана могаеш хинна соххоз - техникуми ферма селла кхерамеча берда йистер?

Бахьанаш, «кIур» уха моттигаш дукха я чохаш. Царех цхьаьяраш гучаяха хьожарга вай.

Цхьабараша йоаь: цIаьхха ешаяьй доаздаь шура. Из баьгьаш доаккъа шура. Из баьгьаш - Ферма «чархаш» шоай лоIаме хъеста йолаеннаш дукха хе я.

Райове цхьа ферма яц ухьаза сахна хьайбаьгта вестеринарни Iунал деча кергар боаялаш, Цудухьа дукха хьайбаш наьогашш унеи да. Дезаеча цхьан шерех ях пеш-ган царна дарба де, лазарех уьн лорадер гар хиннаеаш укхаза. Юхкера а уьх шера январь бетта уьхаза балха нена ветеринарни дор Умахов Мухьмад оарагIаьвалар хьайбаш малагIча хьале да ъьа-жа, Юхкера а гучадалар — детдом доаздаь ъьаш гарга дараш туберкулезеах цамогаш долга. Цу тIа, доаханна хулар а доацаш неха хуьа дIаъар а де. Хоеш дац: из наьхIара царна дIаделлаш е кхъчахара тIаделлаш. Цхьаьха а да сихха тIехьа дезаш: цу лазарех цамогаш вола саг ешь-хьоI ферме? Из па дича дардаш, хIана аьлча иногатIа па бетташ шоашка лорашш ца хьожийташ, вIалла болаеше база ца тухаш болхлой ба ферме.

Цхьаьха ихувру а ба ухьаза, из лазар хьайбаьгта юкъе дIадирлагда аьлча санна тесса бита. Массех шу ца искусственни осеменени ю пунгу кхаьла латта. Формаеш йелаеш пенсе ваха ха йолаш цхьа вонаха саг ва искусственни осеменатор ва яхаш. Цо хьадеш а хIама дац, алапп дIайделлеш мара. Из ца тешаре-м саюш данкка а вестер-ш, уьхазара тIехьакхаш дIадоьзийташ. Хlанз цун фу доа? Нагтахьа хьавай ше дIарца а вайте чувоцIа. Хlана хьа а яйца. Бехкага диллача — цун беха а бац из. Хоза кийг а яь, йоагIаьча тайпара оборудовани а оттагIаь пунт хьайбаьлача болх хьа ца бича варгаш из.

Искусственни осеменени а ца еш доахан бугIе кхуьд ухьаза. Хlаьта уьх дерригаш цхьатарра унахIена дац. Лазараш дIа-юха дувл.

Уххаза-м кхыметтел. зоотехник а хинначу хIанапца. Хьанал мишпал - гIулакх. Берргира болх лелабе, из вIашIехьбаха деххарийла бола специалисташ лехабар, де Хlама а гергга. Цунах дела осеменатор ца хилча меган хинна-набаш боахама кулгалхой...

Специалисташ дIатетташ ухьаза яьккхача цу юкъа хинна «пайда» ишта ба, хинна докхка зе, цул совгIа во тIехьале йолаш а да хIанз цу гIулакхаш лаьйIIача.

Эрсарахкахкулгогий - хьоI гIулакх керда венача иъонаца специалисташ? Цу хатта ра жоп лургда хIанз вай дувларгдолча баьгьдарйша.

Ше балха хьавенача 1986 шера январь бетта денз дIаюла а ъенна Iула юкъерча хIара бежана хьалаза, цун хьажIаенаш мишпай хьожаш чакхьаьлар Ужахов Мухьмад. Юхкера а вай лаккехьа дийца сурт гуча а даькхка, цоай боламе дирекце а, РАПО а пIенкашта хьалъайдир цо из дош. 132 етт дIаюх Iула юкъе бита йиш йоацлга а цу са-хьате уьх изолятор оттаде дезаьла а дIахайтар. Бакъда чуоттаде моттиг яц яхаш, цул тIехьаIга а дукха гайра уьх Iула юкъера хьа ца къьсташеш. Цу хана а цул хьалъагIа а цергара яьха шура кхычунца дIа а ъеш молзаводе IанкхIьалга а дицдала йиш яц..

Юхкера а, хьалха отделене конторе хинначу юрта юкъе цхьа яьсса беза йолча хайра ветеринара. Цига уьх чуоттаде, аьдна предложени елар цо. ТIанкха цо из футтарой-на деш хIама да мотташ го-ваьлла баха нах лецъка болабелар района советски, партийни организаша: юрта кокъе хIана боIл тхона лазара кхувуьч, йоахар пар. Лора дага хиндар-м цаI мара дацар — цамогаш дола доахан сихха ферма дIадахар.

Юхкера а хьун йисте кокай кIотаргий оршака цхьа моттиг а лаха катеха хьожкий карт йир, хIаьта доякашта лаккх гур тIа цхьа булг а ергар. Из я «изолятор».

Хилар со цига. Ийрча сурт дар бIаргадайнар. Гонга гIолла боагIача хоттала латт цамогаш дола доахан. Тахан догIа, лоа дезкех вIалаяра цхьатарра унахIена дац. Лазараш дIа-юха дувл.

Уххаза-м кхыметтел. зоотехник а хинначу хIанапца. Хьанал мишпал - гIулакх. Берргира болх «1986 шера 26 августе ткхъьхьабонна хила беза», вынна кIалла гIолла йолаь пав. 15 пункт юр ихоачашъе езаш. Бакъда царех ахаи маьра хIанз а ихоачашъеъяь.

— Молхаш ехаш аз теха заявиан ихоачашъеи саг пан республика «Зооветснаб» а уххаза а, — йоаь ветеринари лора. — Тха тхоай бараш ша ахча дац, йоаь. Гроознерчар — молхаш иш, йоаь...

Цамогаш долча доахана дадь дукха Iавьай да ферме. Сихха царех цамогаш дараш мадагIаш да а хьожаш, дагIаьа болу дIаболабе бехаш вар лор сентябрь хьатIанхачалехьа. Бакъда, тахан а болх дIаболабе йиш йолаш ваш из. «ВЦИК» ла а яхь тайна а молхаш да хилар бахьан долаш.

М. ЗАНГИЕВ,
тха соб. корр.

ЯХЬА ДНЕВНИК

Лаьрхlар кхоачашду

Шийталагlча пятидетка хьалхарча шера тIайина декхарап хаьнал хьалха кхоачашдара шоай ергига тароваш оарнагIъьхьа в Нохч - ГIалгIай химически завода болхлоша.

Шу дIадолладу ш шоашт тIайнача социалистически деххарапца цIаьхха юха а хьежа, шоай тароваш - кхоачамашш лаьрхIа а лаьрха цар керда деххарапш тIайнар СССР хьахинна 60 шу дуьала дечча шера задани кхоачашъе аьина. Хlаьта таханарча хьонхамашка хьежача гуш да шоай деша хь биллача хьаьна дIакхаьбергболга. Иштта ййс бетта план хьаьна шиъ дIаъяьла кхоачашдар заоучаныша, итт бетта дола деххараш а тахан-кхоана яхар санна кхоачашде парта ба.. Из бетта планаш лаьрхIа-чул совгIа маьхьала ьыхкай 256 эзар сома маьха тайп - тайпара продукци.

Кхьахгама оксарле планал совгIа лаккъара задани бархI процент тIехнхоачашъяьй.

Арахецача продукцета дIабода мах лохбара предприятеи хьа-хинна цена тайда 42 эзар сом ба. Кхом баоан хьурмат тарап режим чоагIъярах, заданеи совгIа продукци маьхьалъяккхарах хуьк шера сданал совгIат иттан заоран соман пай-да баьб заоча колективо паччахьалкъенна.

Массаза а санна со циалистически яхье шоашкара масал гойташ кхьахьет А. Натаев черте натгача басатайпара веча участка колективон Х. Алиева кулгалдача быт ховой химе товараш арахецача коллективои.

Деша дай бац

«Грознефтеоргсинтез» производственни, объединенена чуйоагIача А. Шерипова цIерагIа Грозненски механдьта чакхдоахача завода технологаша, инженерно - техническ болллюда доакхай - яскхараш тIаийпадар шийтталагIча пятилетка хьалхарча шера план ханал хьалха кхоачашъ. ара. Планал совгIа продукци арахецара, дерригга технико-экономически хьокхамаш тоадара де лаьрхIараш дуьха дар. Уьх шера цхьанна а бетта ше тIаийпа социалистически деххараш кхоачаш ца дарал совгIа. пачча-хьалкхен планаш а лоархIаньяь завода коллектив.

Товарни продукци арахецара ййс бетта план 98 процент мара кхоачашъяьй. Планал тIех лакхъяла еза кхъхьегама оксарле, оттабаьча боарамал кхо процент гаргта лохагIа я. Завода коллективо ший план кхоачаш ца ярах мехнарча халиъа боахамгга дIа ца кхоачашъяьй уьх шера задани. Къьсата во болх беш и Лидарбиев Лаьхас кулгалдеча машинадьята эрагеча производства коллективи, Николаенко Владимир, Атмаджиев Виталий, Лоза Борис керте латтача технологически цехий технологаши.

Соцкультбыта объекташ хьалъяра—цахаддаш терко

Жоп лургдар малав?

Из дар цхьайтта-шийтта шу хьалха, Мехкадыктахошта лаьрхIа 70 квартира йолча пхезза вIашIлардаь цIа хьалде лаьрхIар Алхан - Кала ягача юрта. Юрта Совета здането хьалхашка хьакъовстайпр цу тIулгIа Алхан - Кала ягача юрта. Юрта Совета здането хьалхашка хьакъовстайпр цу шеран йоккха котлован яьникар шо. Цул гIеххаIга шозий из цига яккхарех дехкебабар гIишлонхой. Тlакхха юртарча № 1 йолча юкъерча школа хьежачу хьакъовстаделла. Ваьнда, хIанз цу 132 Iатто дийнаха лур 110—120 километр дукхагIа хилар.

Вешта аьлча, цу «изолятореъ йоаккхача шуро диина тIехьашка яьникай ферма. Уж доахан дIаъяьвастадалехьа-м «ъьарс-къап» яьхе а хкоачашйора планаш. Хlана талхад гIулакх. Юхебисача 180 Iатто хIанз телача шуро хьалдоаккхе тамаш йолаш да гIулакх.

Дlаведда а ъьаведда а а «дежкебаьлар» гIишлонхой.

Хlаьта фу хилар-теш? Канадизаи е езилга диц а денна хьалъьа хинна» хьалхара этаж. Хьийга къа а доадаь рузъка а дIалаьхIачуь а IеъхьагIа, хьае йолаяь гIишло кхы кулг ца тохаш йитар пайдаенгIа хийтар царна. Хlаьта шоашта лагаенна «цу маьхьера чIлах» сов гIадбахарах, шоаш дIаболхаъа хана ваганаш а баше ни кран а йита дIабахар гIишлонхой...

Цу хана денз дукха мерзал дIадахал. «Лечъьоргах» ловза кIорда а дъа вагонех... цIе техар бераша. Духьхал цхьа корпус мара ца хоташ. вIалагIа а яьниха наха йа-ъьа йихьар башенни кран. Ди доацаш йитра гIишлонхоша дIа а ъеш йисача экскаватора маьженаш.

Хlаьта шоашта гIишлонхоша яь вас хIанз а йитъ-ланаша да кига кваотирашка баха хьасхархой. Цхьан хана кар дахьача кIогагIашка хьахинначача «бассейнашъ» кхерам тIатувс цар бераша. Хlаьта яьхьи дерган къорду цу чу гуллуча пхьнаша, хи чура тхьахь во хьадиг, цу чу лел зене йола садоала хIамаш.

— Из гIишло хьалье йоаеча хана «трамбовка» еш лелхийта тха цIеи пенаш чакх са доагIаш да. — аьлар Алхан-Калински района Совета исполкома председателеа М. Тахаева. — Хlанз цар чу Iе кхераме да...

Иштта наха новкъарле а во толхаяь цхьаь цаI моттиг теркал ца еш йита йиш йоаццила, ГIишлонхой дувл сту денташта правоохранительни органий болллюда, юристаша, лораша, Цхьабаьккъа цхьаьна цар доклада ценеюкар кIоргга чуоллам боацаш хул. Цул совгIа. кIезига наха гуллу царгга лаьуьгIа. Эсала чахкбаккх кхетам балара болх общественница.

Республикански штаба доакъашъяьй, гулбенаеарашца бокхта тернам тIабахийта дIапар студенташта юкъе наркоманаш къовсам болхаш - эпаш нах болх. Болаш да наркомания а. Цу хьакъьяьха кIачаьл деш КПСС обкома административни органий отдела заведующе В. Н. Яковлева белгалдаьлаяр цар наркоманица къовсам доаттабаь вузий, техникумий кулгалхой, партийни, советски, комсомольски организацией, общественота поста ноюкъме дехкар долга.

Заседани чакхйоалаеча хана КПСС обкома секретара Е. В. Тумсоева, республикански штаба доакъашъяьй кулгалхар наркоманица къовсам доаттабаь вузий, техникумий кулгалхой, партийни, советски, комсомольски организацией, общественота поста ноюкъме дехкар долга.

Заседани чакхйоалаеча хана КПСС обкома секретара Е. В. Тумсоева, республикански штаба доакъашъяьй кулгалхар наркоманица къовсам доаттабаь вузий, техникумий кулгалхой, партийни, советски, комсомольски организацией, общественота поста ноюкъме дехкар долга.

Хlалъмате докхха маIан долаш да вузашка, техникумашка цахаддаш антиалкогольни пропаганда яр. МаьлгIа сеца беча Iотъяьяьй дувл студенташта правоохранительни органий болллюда, юристаша, лораша, Цхьабаьккъа цхьаьна цар доклада ценеюкар кIоргга чуоллам боацаш хул. Цул совгIа. кIезига наха гуллу царгга лаьуьгIа. Эсала чахкбаккх кхетам балара болх общественница.

Республикански штаба доакъашъяьй, гулбенаеарашца бокхта тернам тIабахийта дIапар студенташта юкъе наркоманаш къовсам болхаш - эпаш нах болх. Болаш да наркомания а. Цу хьакъьяьха кIачаьл деш КПСС обкома административни органий отдела заведующе В. Н. Яковлева белгалдаьлаяр цар наркоманица къовсам доаттабаь вузий, техникумий кулгалхой, партийни, советски, комсомольски организацией, общественота поста ноюкъме дехкар долга.

Заседани чакхйоалаеча хана КПСС обкома секретара Е. В. Тумсоева, республикански штаба доакъашъяьй кулгалхар наркоманица къовсам доаттабаь вузий, техникумий кулгалхой, партийни, советски, комсомольски организацией, общественота поста ноюкъме дехкар долга.

ЛоархIаме гIулакх

Ухх деношка КПСС обкоме чакхъьяьннача алкоголизмаце малярцеп къовсам доаттабаьча республика штабе дийпар лаккхечен лаьрххIа юкъерчен дешара заведенешка антиалкогольни къовсам балаяр наркоманеца къовсам доаттабаьр малагIча хьале да. Цига дакъа лаьцар министерствай, ведомствай, вузий, техникумий кулгалхоша, партийни, советски, профсоюзни болллюда.

КПСС обкома IилмаI деша заведенеи отдела заведующе заместитела М. П. Баяева ъьа доклада тIа. Л. Н. Толстой цIерагIа Нохч - ГIалгIай паччахьалкхен университета ректора денхарап кхоачашдача М. А. Кодзоева, педагогически институтта ректора М. У. Умарова, ГIАССР здравоохранение министра Г. У. Мадьсара дьъа къамаьлаша белгалдаьккхар республика маьхьала ворашша, техникумашка студенташта антиалкогольни къовсам душ тольд долг бабIга. Кlезигенна дешара заведенешка корта бохабу малаяш меннеи пяч пулабулар, антиалкогольни пропаганда чоагIъьяй.

Къьабаьккъа. дуьха да кхоачамбоацараш а. Штаба доакъашкоцца белгалдаьлаяр вузашца техникумашка малярцара къовсам ди тIехьагIа чоагIбе безилга, цу дакъе мело яр зене долга, антиалкогольни законодательство толхаяь цхьаь цаI моттиг теркал ца еш йита йиш йоацилга, ГIишлонхой дувл студенташта правоохранительни органий болллюда, юристаша, лораша, Цхьабаьккъа цхьаьна цар доклада ценеюкар кIоргга чуоллам боацаш хул. Цул совгIа. кIезига наха гуллу царгга лаьуьгIа. Эсала чахкбаккх кхетам балара болх общественница.

Ялалъмате докхха маIан долаш да вузашка, техникумашка цахаддаш антиалкогольни пропаганда яр. МаьлгIа сеца беча Iотъяьяьй дувл студенташта правоохранительни органий болллюда, юристаша, лораша, Цхьабаьккъа цхьаьна цар доклада ценеюкар кIоргга чуоллам боацаш хул. Цул совгIа. кIезига наха гуллу царгга лаьуьгIа. Эсала чахкбаккх кхетам балара болх общественница.

Партийни вахар: эргалонаш елгa сихдара наькъarІa

КЪАМАЬЛАШКАРА ГІУЛАКХАШКА БОВЛАЦ

Цхьайолча партийин организацешна хІанз а хьалха санна, кхаьнарга хьисанг, болх беш моттигаш я. Маса-ла, съезда документаша дІа ма деххара эргалонаш яра сихлуш бан Малгобекски районе. Караерзаяш ухаза кулгалдара дикагІа йола методаш. Хьа а хорнан балха тІа дІанийсъяш хьалхашна латта деххараш кхоастаде могарздола кадраш, мах а беш, хьаллацаш керда уйла йола, хІама лоаху, творчески бола нах. Районе цхьацца дола хувцамаш хинна дале а, эргалонаш е езаш, тоьдана дардоаьаш духха да.

Эргадална дикагІа оперухаьхьа хувцаденна хІама дац ухаза. ТІехьажа, хІама. Хланз а районе я планови заданех ца лоархІаеш йола предприятеп, лоха я арахецача продукце диказ, хІма дезаша тайпара вІашТІехьадьхадан кхаьхьага а бьта а хьадан. Кхоалаш деш, шоша ца хьийача кхьх бола безам бараш хІана а болаш ба.

Планаш кхочаш ца яраьта юкъе я кирпишкаш ю завод (директор М. Боков, парторганизацне секретарь Н. Хидиров), «Ачалухи» яха аминеральни хиц деш йола завод (директор М. Марзиев, парторганизацне секретарь М. Эсмуранев).

Дукнхача шерашка тІехьажосаш хьайоаІа ДРСУ колектив (начальник Б. Белхоев, парторганизацне секретарь М. Тазиков). Во ду ухаза балхаш, лоха я къаьгата а технологически а дисциплина. Райнерча 4 предприяте лакх а ца беш, лолбаьО производство дегІаахара боарам, ихьалне ихоачашъьлш кхаьхьага оаздацне дегІаахара темпаш.

Дукнха ихоачамбоагаран да транспортни предприятеш балха тІа. Хьалха хьанначул белгтала болх тоабаь бале а, пассажираш дІа-са кхулара культура лоха йолаш болх бу Малгобекски автотранспортни предприяте (О. Марзаганов, Р. Хидиров). Пассажирски маршруташа автобусаш яра ца йоалаш мотти-наш хул.

Парте горюмна балха стиль воазара къьсста дуьна деза, Малгобекски технологически транспорта управленне талан латтаяь хьалех, цІенхаштта долчча ихоачамбоагарех.

Экономика тоае йиш яц арахецача продукце, кхаьгага дикаал тоа ца йича. Цу дешнашка дукна да ухаза дикаа да писарашп. Чам болаш, йнача бовраме маьх, кхьйола будочни изделеп хьа-еш яц Малгобекски маьх ю хьа Беков Булучаев). Во продукци арахецарех массеххаза кнтика яьй цун газета оагІош тІа. Цхьабаьнза, эргалаьнна хувцаш а, хІама дац. Шерлаш ассортимент, арахецар алххд цхьа маьх мара яц. Из а лерттІа етта, товарни бос болаш ялаш.

Продукце дикаал лоха хІарах цІенхаштта бехк бан яха боагІа «Ачалухи» яхача минеральни хий деча, Малгобекски кирпишкаш еча завадий кулгалхоех а.

Района партийин организацне бовзара кхаьхьага а ІашТІехьбанкхара. ЦІенхаштта дола ихоачамбоагарап да буровой балхаш дела управленне (С. Темираев, В. Чирков) лоха я хІкхала технологически а исполнительски а дисциплинка. Из бахьан долаш духха аварец, дукс тІаийду соцІаьнаш. Из ишшта долга хьаьжкча цхьа масал доаладерга вай.

1984 шера март бетта хиннача района партийно-боаданма актива собраеп дин-пар кхаьсгараша дисциплина тоаара партге горюмо де дечаюх. Болх во бу эьина тІоагІа бехк балыкхар Малгобекски технологически транспорта управленне кулгалхоех. «...Технологически транспорта управленне эргадьыкха тоадал коллективна кулгалдІа, дисциплина тоае, дика къьхьага яхаш деш дола тІахьехьамаш тІоагІадеш организаторски а политически а балхаца. Массеххазза критика яьяле а, предприяте кулгалхой партийни бехктонхаеве эзе бале а, технологически транспорта управленне хьалха хинна кхоачамбоага р ца хІама а да: тІахьоьам лоаттабе' материальни ресурсаш, запасаш оатхалаш, доаторга оказоочни материальни дІахьийраш, болх беш йа спидометраш, приписканш йолаш моттигаш я». Ишшта дийцар хоо ну хьалха.

Нийсса ну дайьначуа тІехьаьта хиннача парте горюма VII пленуме юа а белгалдьыкхар МУТТ балха тІа цІенхаштта кхоачамбоагараш долра, ухаза хІама хуьца ца лулга.

Цул тІехьаьта цхьаьнка а шу дийлар. ХІанз а ворІа хинна деце, хувцаденна хІама дац МУТТ. Дукха ха йоаннан хиннача парте горюма пленуме хоадам боллаш ашар: «Малгобекски УТН кулгалхой балха стиль хьалха хиннача бесса мегарг-наш я. Управленне начальник А. П. Чурилов критика доаш ваьл. Ушалиеча дац коллективе этта моральпсихологически хьалаш, из бахьан долаш тайп-пайчара инстанцешка жалобаш ух».

Цул хьалха, уьк шера 26 августе, КПСС Малгобекски горюма бюрос дийцар., «технологически транспорта управленне балха тІа цІенхаштта кхоачамбоагаран хьларах».

Кулгалдара стиля метода-ш тоьам бен ца хиларах, къьхьага дисциплина а хиларах, ше а дисциплинна йоаш ца хиларах, горюмо хьалхарІа тІаийдаь соацаш кхоачамбоагаран да хьалхашна латтаран.

Съездо белгалдьыкхар хоачамбоагара лоарХІаеме мотт-тинг кхоач кагирхоцка. Къона низ тІабхийта, цар хьалъа эпаш дукха мотт-тигаш я вай мехка.

ШийтталагІча пятилетке вай республике де дерхІан дукха да. Хьалъе саш я бокиха лоарХІам бола промышленни а социально-культурни а объекташ, овлагара ремонструкцни ергаьа хІанз болх беш йолчарна. Республика промышленносто пхе шера производстве боарам 21 процент лакхера, цхьабаьнза МУТТ коллектин ва этта унакхетна довца хьал тоадарах пюаш фу деш бе жоп йуш яц парте горюм.

— Дош тохаш да тхо, — аьлар горюма йоллагІча секретара В. Евглевске. Цу тІулакха ах бутт кхы а ха езаръь тхона. (!?).

Массеххаза дувца дезаьхоГі из? Тоьам бан-ьхоГі хьалха мел дийнар? Е хІанзалца леладелр мотт-тийта лелдаь тІулакх да?

Тамаш я-нх шин-кыь шера къоста ца даьр цхьа-ни кІира даьлча укхаза пъоасто-дой. Из ишшта хуртхилара тара ца цар балха стиль.

М.-Б. ЦИЦКИЕВ,
тха спец. корр.

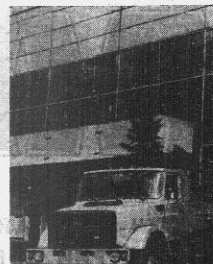

И. А. Лихачёва ЦІерагІча автомобильни заводе нна эзар гаргга волча хьалха латтача производственника шоай ух шерара заданеп кхоачашъьлй. Кланз ергиага цеханка йолаш я хьнаерга хьакъьгама рнтм. Кердача тайпара, КПСС ХХУІІ съезда решенеша ДІадехача беса кхоачашъьо автозаводпа шийтталагІча пятилетке белгалъьяа балха эффективность лакхъярен хІанзарча Ишманнн техниканен кариДалынгар ювъекнхувлара лардда тІа производство кердаяккарех планаш.

Автозаводпаш лакхача темпашца кнйчо еш ба керда, кхаьхьагама овсарде лакхаГІен дизельни доагор доагалу двигатель болеи ЗИЛ—43-31 яха тІтач-автомобиль - арахепара. Керда тІтач йолча автопоезда 14 тоннага кхачалца муХь дІахьорга. Пятилетка кхарача шера зиловщаша лаьрхІад цу тайпа 400 автомобиль арахеца.

СУРТА ТІА: автосборочни корпусера керда дизельни ЗИЛ-43-31 яха автомобилан, мехка автобоахамашка дІайохкийт.

В. СОБОЛЕВА сурт.
ТАСС Фотохроника

КХОАНА-КОМСОМОЛ ХЬАХИННА ДИ

МАССАЗА А КЪОНА, МАССАЗА А ХЬАЛХА

Кхоатнчъе бархІ шу хьалха, В. И. Ленина инициативаГІа, кагирхой сахетамегІа бараш ІашТІехйийтта хьайир магирхой Российски коммунистически Союз. Цу конъаГІа дукха да комсомоло вай мехка да». Коммунисташа, мехка йеррига-на кхаьхьагамхошца цхьана майра дукхала льаьтта6 граждански а Сийлаьл-бойккача Даймехка а тІемашна, низ ца хьобеш къьхьийгад кхаьхара пятилетанн кхоачаЧъеча, тІемо бохабаь моахи ихьаметтаотта-бечь.

Шеко а йоаш аьа йе-гарда Ленински комсомол хьаьн ди нагирхой хинна а на Иеш. советски нахьа ворІасайоча ноахалг цІей да. Бохикагіар дІадолалаь сийлен гІулянхъан тешаме хьал а дальа дІахьош ба магирхой, из тар смена в ихьь дог-уйла йола а нах бе. Шоашта тІадилла молларІа гІулянх тешаме чакхдоакххаш, сийлен традицеп ебеш хьаборагІа магирхой. Дешача, кхаьхьагача массаза а хьалха бе уш.

Дукха хІама кара-ГІальна дале а, хІанзчул тІехьаьта дезар кхы а дукхагІа да. Керда дехкраш хьалхашна отгадаь вайна КПСС ХХУІІ съездо. Берriга а низ, хьынар, хьаьнсан дІадала дезаш революционни денхараш да хьалхашна латтараш.

Съездо белгалдьыкхар хоачамбоагара лоарХІаеме мотт-тинг кхоач кагирхоцка. Къона низ тІабхийта, цар хьалъа эпаш дукха мотт-тигаш я вай мехка.

ШийтталагІча пятилетке вай республике де дерхІан дукха да. Хьалъе саш я бокиха лоарХІам бола промышленни а социально-культурни а объекташ, овлагара ремонструкцни ергаьа хІанз болх беш йолчарна. Республика промышленносто пхе шера производстве боарам 21 процент лакхера, цхьабаьнза МУТТ коллектин ва этта унакхетна довца хьал тоадарах пюаш фу деш бе жоп йуш яц парте горюм.

— Дош тохаш да тхо, — аьлар горюма йоллагІча секретара В. Евглевске. Цу тІулакха ах бутт кхы а ха езаръь тхона. (!?).

Массеххаза дувца дезаьхоГі из? Тоьам бан-ьхоГі хьалха мел дийнар? Е хІанзалца леладелр мотт-тийта лелдаь тІулакх да?

Тамаш я-нх шин-кыь шера къоста ца даьр цхьа-ни кІира даьлча укхаза пъоасто-дой. Из ишшта хуртхилара тара ца цар балха стиль.

Безаме опыт ювца, нийсхо бахьан къовсавала дог оттийт.

ЛоархІамен креи деашш гулянхъан хуьлаеп дувцаш йолча авторий выступлеп-ча, читателий письмоша мотт-тера мотт-тийта дІалоаш газета оагІоанш тІа.

Безаме планаш я журналистий а. Уж вахара чоалхаерча деашка, экономика, социальни сфера, морала проблемашца ихача гІерт. хьынарг хьаллоаш дина опыт, критика ю ихоачамбоагараш-ца, негативни явленеша. Дукха темаш хьалхаЙоах, адресаш ду публицистически выступленеп яра КПСС ХХУІІ съездал тІехьаьта юоагІа-гІулянхъан хуьлаеп болх тІулкеча, нтагІа хинна дІаэтта редакционни почтас.

Дуне цхьан кІиpaгІa

БІАРГАГУШДАР ХАРЦДЕ ГІЕРТАШ

Советски американски кулгалхой Рейкьявикне вІаТІехьаьнарг — вертгерьярех тема я ух шера ноябре конгрессе хургдола промежуточни хоржамаш хІанз къьхьета тІоагІа ноденачча хана ВІашагІяхийттача Штаташка лоаттабеча ньосаме. Деррига дуне тІа Рейкьявике хІинца вІашагІяхетар лаьрхІад бойккача доарХІаеме событи санна: герзаш кІезигарга хьакъьхьа барт белга хоюи ма дий, оалаш ма хІлара. нуьг дІакхоададе мара ца дезача кхаьча ма хинидий. Хlаьта аЙзра американски президента псоиця бахьан дозаш ийбедена хІама да Лаьчан тІера сигале ядерни кхерама морхех цІен ца луш йиссап.

Исландски столице хиннача вІашагІяхетарах цу тайпара мах бен оолаг тоабаь чоагІа тодхаден яр цун лоархІам кІезигбе гІерташ хиннача американски официальни вицкалша эггара хьалха яь заявленеш. Вашингтоне болх бе йоладелар гергашца доазуз отгадаь мел дьыча чоагІа духьала боолара йола рефлекс.

Цхьабаьнза негативни ниЧ дунено хьаллоацаш хиланзар. Планка Вашингтона Ілламаьрбе йокхуза предпагандистски машина ниКъ хувца безача. акцептап дехьа - сехьа уьтгас сеача кхаьчаьна, вІашагІятас сеача кхаьгага доарХІам болаш долра хета а деш. ХІанз американски пропагандистски апнаратга берриге низ тІаберабаьб ГІейгахан цун - денден» критика алана ІІалхарьякхараг, боИъоцуьа гуп дар юхмачъкха даккхара. Герман Іоаделга сомдала дина Исторически аьттув цар бехнагІа кхарда балиГтаб. Американски цхьан телекомментатора ма аллара, масеоме информацне средстваш администрацне йоаржаьъ кампани «корраГІадаран доварам-га кхьаьчаГІ». Тамаш а йиЙ Вежи Черш ЗЬберабе ма бе-ЙсиЙ, Советски Союзо хьалхаЙьякха компромисс харц а яь, Рейгана, космоса милитаризацни яьях хургдола пайдан ца хьоаш болалара воозалаш комплексна, промышленни комплексана, цунна ловш дола совГІат кнйч а деш. ДІахьокха дезаш компромисс ца кхоач елга ма хІинца тхаьвача бахьанех хила дезинга. Хlаьта из атта дац. Сенатора Нанна ма аллара, «хІанз ЛайсарЬаяь ма тІа ихкерамаленна кхерам тІаоттабеш а йолча советски ракетаШта тоххамаш дара чертежаш хинца яьш йолча хьала тІа кхьаьдар ухь.

Вашингтона низаш хІанз тІадерзадаьЙ «стратегически оборонни инициатива» дорам — официально ишттА оолаш а «сдІкъашъчарча тІемашта» кнйчо яра планаш. КъЬметтеп США а сел кастаста тухаш хІама дацар ну гайнаш а, хьоа цІенбеш йола йоннхуй кампанеп йоаржаьЙлар. СОЙ лоравра дохха бахьаьнаш — из дикача уйлаота еп йола атака, гергаЙ боаЙ. ТІа тайпара ядерни гергах муьлхьа норкерп хьаь: дехьа деза уж ЛІадоаржаделга царна складировани елга дийкка ца Іеш уж юкъе а долаш манервар елга а.

Боннн хиннаяь пресс - конференце СДПГ а СЕПГ а вайдалца белгалдьыкха ма хиларах, доаГІанн дохча договора хьаьдолаьгбар дерзеп герзаХ Европа йиззаа муьхьанкхара бола-нинъ. Цо новкъостал дергдар европейски ракетаяьнсний искерамале тІоагІъяца, царна юкъе ъеташ тІоагІбагара, ядерни космически гергай хъаьнсъара Женеве ешйола советско - американски переговоршп товергьяр. ЮХхера а цо къьата хьахьокхергдар дунен хаьхьанта юкъера гІулянхъана тахка тІоагІа эпаш йола, хІанз ух сахьате США а пар ъьхьалоа союзникаи а тІоагІа дІахьохка ца туган йоа ядерни политически уйла хилар.

Бонне дийца дола документ кийдеча цай дакъа ЮкъедьхадьЧехословаке комгарте а, хІана аьЧа из моти а хоЙцаЙ йолча боаннан коридора чубоагІан болаидаь. Цхьабаьнза Европера ядерни йоаЙча зонай ялея соагІуо хьаьсдаьнаш дунга а духсагІа бе. СЕПГ а СДПГ а вичалий пресс - конференци йолча хинна цу тайпара ГІахьетам хиннаб Стокгольмера (— цигара низаторІа нахха Финляндие президентгара Мауно Ковйситорага. Ядерни йоаЙча Европа ЬъчЬесвеЙмах йола предложени оттаяь хиннай 20 ту хьалха цу хана ну мехка президент хиннача У. К. Кеннонена, из «ЬІаЧубоа хьаллаьна хинний Шведе премьер - министро хиннача Улоф Пальме.

Хоша ма хІалара, болан ба Европах ядерни йоана зонаха хьаьрда идиЙ хьыза мехастагІий а США а НАТО ихьча мехкашна а.

Игорь ПШЕНИЧНИКОВ,
Валентин ВАСИЛЕЦ,
Алексей ГРИГОРЬЕВ,
(ТАСС).

«Социалистическая индустрия»-87

Хьаглаdоагіа 1987 шу Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцне 70 дуьз ду. Цуьнан соцІаьнаш хьалха накъаьдоа парте XXVII съезда решенеши шийттала-гІча пятилетка деххаранн кхоачашдара хьанаре кхъьсташ.

«Социалистическая индустрия» шиЙ оагІонан тІа мехка ца кхъьсташ ритм соЙ, дІахьокх производстве, Іилме, доал деча- партийни балха тІа хІама эргаданкхара яЬоарга процессаш, вай общество-бо социально - экономически дегІаахулгІа сихдара йола партге генеральни линн практическн кхоачашъьеш хиларг.

Экономика дегІаахара молларІа жертгера проблемаш ювце а — Іилма-технически прогресс сихьар, продукцен балхеп диканл лаьхьар, ресурсаш пайда ца эцаш йнсара ккхерам бе, капитальни гІишлош кьалъеча хайра хувцаденна хІама дац, тІоагІа мела дезаш укхаза эргаланаш ца Гіишлош хьалъеча кокъьйоалаяь бригадни подряд, пайда эцаш дикагІйочча технологех а техникех а.

Парте хадданна терхаш тІалоаттабеча деашех да нахьа вахара хьалаш тоьдеп-ца, цу дахьЬе жилищни проблемаш а йолиш. Город Малгобеке, районерча боахамашна подрядни а бохама способаша а хьалдаьд нах чубаха цІенош. Цхьабаьнза, эпаш чуяп хьенача уж гетара кхсина да. Низ тІа а бохийташ, цІенхаштта цу гІулянха терно еш бан бурвой балхаш управленне начальник С. Темираев. Вонненсвнца ГІІЗ директор И. Имакснмов, РСУ начальник М. Барахоев, кхьбараеп. Духха ха йоаккх соцІнульбыта объект-таш хьалъа ца йоалаш. Нналача хана эксплуатацне дІаеннаеп Инарйче хьалъеш латта клуб, хІанз а хьалъе йоалаьш Вежарий йхача юрта школа, сайцад Юкъерча Ачалухе больница тоае дІадолалаь балхаш.

Духха хкоачамбоагаран да юрта боахама производстве а, Цхьолча боахамаша хьалха бабчуч дикагІа болх бой а, цІенхаштта хувцамаш хила гаьна да укхаза. Тароношка хьежача лоха да генера тІара чуэца хьувкъаш, хьайбай продуктивность.

Дерриге а хьанхоллар сагва, кхаьхьагама а бьта а хьалаш ІашТІехьадьхадарга хьежжка дикагІа болх бе дог довзІа цун: Совхозний РАПО-и кулгалхошен специалистаеш я езача тайпара йоахо ца ух хилар бахьан долаш кхоачаш ца ей юс планови заданеш. Йоагіаш йола йоахо еш яц района партийни а профсоюзни а организацеш. Цох дувцар лаьтта оахап воаллача М. Горные цІерагІча совхоза механизатора Мержоева

— Болх бе-м хала дацар хьадарг гуш хилча, — йоаъар цо. Совхоза кулгалхоех, партийни а профсоюзни а организацех безк боаккхар.

Ухх шера 12 сентябре хиннача КПСС обкома бюро заседане дийцар партийни кулгадара стиль, формаш методаш эргайсаташ болх тоабара парте Малгобекски горюмо дечох. Белгалдьыкхар КПСС ЦК апрельски (1986 ш.) Пленумо, парте XXVII съездо дІадехарашка хьежжа ухказа болх эргабаьнка ца хилар. Района партийни органаншара болх тоабелра хьадийхар бюрос. Пу хана дене цаІа ахь бутт гаргга ха яьнна. Фу хувцаденнал цу кокъаГІа?

— ЙоагІаш а ийбса а кристина яр парте обкома бюрос тхона яр, парте обкома бюрос тхона яр, йоах горюма хьалхарча секретара Т. Албакова. Горюма аппарате, боахамий юхьхьанцарча парте-йнйн организацешца дийцар оаза балха тІа долча ихоачамбоагарех ,оттаеп латт де дезарий мероприятеш.

Горюма отделашна а шоашта кнтика ийбса яь хилараХ разза ба. Цхьабаьнза, болх тоаберга яхар маг-та таханарчоа яр ма дий ала хьадьлаь хІама дац. ДІальна яь хьалха хинна бюрократически балха стиль, кнтика ца лоаш, из ьЬчоа тІанхуьнг моттигаш я, ихоачаш ца дош дуьс тІанйду соцІаьнаш. Из ишшта долга хьаьжкча цхьа масал доаладерга вай.

1984 шера март бетта хиннача района партийно-боадама актива собраеп дин-пар кхъьсташа дисциплина тоаара партге горюмо де дечаюх. Болх во бу эьина тІоагІа бехк балыкхар Малгобекски технологически транспорта управленне кулгалхоех. «...Технологически транспорта управленне эргадьыкха тоадал коллективна кулгалдІа, дисциплина тоае, дика къьхьага яхаш деш дола тІахьехьамаш тІоагІадеш организаторски а политически а балхаца. Массеххаззза критика яьяле а, предприяте кулгалхой партийни бехктонхаеве эзе бале а, технологически транспорта управленне хьалха хинна кхоачамбоага р ца хІама а да: тІахьоьам лоаттабе' материальни ресурсаш, запасаш оатхалаш, доаторга оказоочни материальни дІахьийраш, болх беш йа спидометраш, приписканш йолаш моттигаш я». Ишшта дийцар хоо ну хьалха.

Нийсса ну дайьначуа тІехьаьта хиннача парте горюма VII пленуме юа а белгалдьыкхар МУТТ балха тІа цІенхаштта кхоачамбоагараш долра, ухаза хІама хуьца ца лулга.

Цул тІехьаьта цхьаьнка а шу дийлар. ХІанз а ворІа хинна деце, хувцаденна хІама дац МУТТ. Дукха ха йоаннан хиннача парте горюма пленуме хоадам боллаш ашар: «Малгобекски УТН кулгалхой балха стиль хьалха хиннача бесса мегарг-наш я. Управленне начальник А. П. Чурилов критика доаш ваьл. Ушалиеча дац коллективе этта моральпсихологически хьалаш, из бахьан долаш тайп-пайчара инстанцешка жалобаш ух».

Цул хьалха, уьк шера 26 августе, КПСС Малгобекски горюмо бюрос дийцар., «технологически транспорта управленне балха тІа цІенхаштта кхоачамбоагаран хьларах».

Кулгалдара стиля метода-ш тоьам бен ца хиларах, къьхьага дисциплина а хиларах, ше а дисциплинна йоаш ца хиларах, горюмо хьалхарІа тІаийдаь соцІаьнаш кхоачамбоагаран да хьалхашна латтаран.

Съездо белгалдьыкхар хоачамбоагара лоарХІаеме мотт-тинг кхоач кагирхоцка. Къона низ тІабхийта, цар хьалъа эпаш дукха мотт-тигаш я вай мехка.

ШийтталагІча пятилетке вай республике де дерхІан дукха да. Хьалъе саш я бокиха лоарХІам бола промышленни а социально-культурни а объекташ, овлагара ремонструкцни ергаьа хІанз болх беш йолчарна. Республика промышленносто пхе шера производстве боарам 21 процент лакхера, цхьабаьнза МУТТ коллектин ва этта унакхетна довца хьал тоадарах пюаш фу деш бе жоп йуш яц парте горюм.

— Дош тохаш да тхо, — аьлар горюма йоллагІча секретара В. Евглевске. Цу тІулакха ах бутт кхы а ха езаръь тхона. (!?).

Массеххаза дувца дезаьхоГі из? Тоьам бан-ьхоГі хьалха мел дийнар? Е хІанзалца леладелр мотт-тийта лелдаь тІулакх да?

Тамаш я-нх шин-кыь шера къоста ца даьр цхьа-ни кІира даьлча укхаза пъоасто-дой. Из ишшта хуртхилара тара ца цар балха стиль.

М.-Б. ЦИЦКИЕВ,
тха спец. корр.

И. А. Лихачёва ЦІерагІча автомобильни заводе нна эзар гаргга волча хьалха латтача производственника шоай ух шерара заданеп кхоачашъьлй. Кланз ергиага цеханка йолаш я хьнаерга хьакъьгама рнтм. Кердача тайпара, КПСС ХХУІІ съезда решенеша ДІадехача беса кхоачашъьо автозаводпа шийтталагІча пятилетке белгалъьяа балха эффективность лакхъярен хІанзарча Ишманнн техниканен кариДалынгар ювъекнхувлара лардда тІа производство кердаяккарех планаш.

Автозаводпаш лакхача темпашца кнйчо еш ба керда, кхаьхьагама овсарде лакхаГІен дизельни доагор доагалу двигатель болеи ЗИЛ—43-31 яха тІтач-автомобиль - арахепара. Керда тІтач йолча автопоезда 14 тоннага кхачалца муХь дІахьорга. Пятилетка кхарача шера зиловщаша лаьрхІад цу тайпа 400 автомобиль арахеца.

СУРТА ТІА: автосборочни корпусера керда дизельни ЗИЛ-43-31 яха автомобилан, мехка автобоахамашка дІайохкийт.

В. СОБОЛЕВА сурт.
ТАСС Фотохроника

КХОАНА-КОМСОМОЛ ХЬАХИННА ДИ

МАССАЗА А КЪОНА, МАССАЗА А ХЬАЛХА

Кхоатнчъе бархІ шу хьалха, В. И. Ленина инициативаГІа, кагирхой сахетамегІа бараш ІашТІехйийтта хьайир магирхой Российски коммунистически Союз. Цу конъаГІа дукха да комсомоло вай мехка да». Коммунисташа, мехка йеррига-на кхаьхьагамхошца цхьана майра дукхала льаьтта6 граждански а Сийлаьл-бойккача Даймехка а тІемашна, низ ца хьобеш къьхьийгад кхаьхара пятилетанн кхоачаЧъеча, тІемо бохабаь моахи ихьаметтаотта-бечь.

Шеко а йоаш аьа йе-гарда Ленински комсомол хьаьн ди нагирхой хинна а на Иеш. советски нахьа ворІасайоча ноахалг цІей да. Бохикагіар дІадолалаь сийлен гІулянхъан тешаме хьал а дальа дІахьош ба магирхой, из тар смена в ихьь дог-уйла йола а нах бе. Шоашта тІадилла молларІа гІулянх тешаме чакхдоакххаш, сийлен традицеп ебеш хьаборагІа магирхой. Дешача, кхаьхьагача массаза а хьалха бе уш.

Дукха хІама кара-ГІальна дале а, хІанзчул тІехьаьта дезар кхы а дукхагІа да. Керда дехкраш хьалхашна отгадаь вайна КПСС ХХУІІ съездо. Берriга а низ, хьынар, хьаьнсан дІадала дезаш революционни денхараш да хьалхашна латтараш.

Съездо белгалдьыкхар хоачамбоагара лоарХІаеме мотт-тинг кхоач кагирхоцка. Къона низ тІабхийта, цар хьалъа эпаш дукха мотт-тигаш я вай мехка.

ШийтталагІча пятилетке вай республике де дерхІан дукха да. Хьалъе саш я бокиха лоарХІам бола промышленни а социально-культурни а объекташ, овлагара ремонструкцни ергаьа хІанз болх беш йолчарна. Республика промышленносто пхе шера производстве боарам 21 процент лакхера, цхьабаьнза МУТТ коллектин ва этта унакхетна довца хьал тоадарах пюаш фу деш бе жоп йуш яц парте горюм.

— Дош тохаш да тхо, — аьлар горюма йоллагІча секретара В. Евглевске. Цу тІулакха ах бутт кхы а ха езаръь тхона. (!?).

Массеххаза дувца дезаьхоГі из? Тоьам бан-ьхоГі хьалха мел дийнар? Е хІанзалца леладелр мотт-тийта лелдаь тІулакх да?

Тамаш я-нх шин-кыь шера къоста ца даьр цхьа-ни кІира даьлча укхаза пъоасто-дой. Из ишшта хуртхилара тара ца цар балха стиль.

Безаме опыт ювца, нийсхо бахьан къовсавала дог оттийт.

ЛоархІамен креи деашш гулянхъан хуьлаеп дувцаш йолча авторий выступленеп-ча, читателий письмоша мотт-тера мотт-тийта дІалоаш газета оагІоанш тІа.

Безаме планаш я журналистий а. Уж вахара чоалхаерча деашка, экономика, социальни сфера, морала проблемашца ихача гІерт. хьынарг хьаллоаш дина опыт, критика ю ихоачамбоагараш-ца, негативни явленеша. Дукха темаш хьалхаЙоах, адресаш ду публицистически выступленеп яра КПСС ХХУІІ съездал тІехьаьта юоагІа-гІулянхъан хуьлаеп болх тІулкеча, нтагІа хинна дІаэтта редакционни почтас.

Дуне цхьан кІиpaгІa

БІАРГАГУШДАР ХАРЦДЕ ГІЕРТАШ

Советски американски кулгалхой Рейкьявикне вІаТІехьаьнарг — вертгерьярех тема я ух шера ноябре конгрессе хургдола промежуточни хоржамаш хІанз къьхьета тІоагІа ноденачча хана ВІашагІяхийттача Штаташка лоаттабеча ньосаме. Деррига дуне тІа Рейкьявике хІинца вІашагІятас сеача кхаьчаьна, вІашагІяхетар лаьрхІад бойккача доарХІаеме событи санна: герзаш кІезигарга хьакъьхьа барт белга хоюи ма дий, оалаш ма хІлара. нуьг дІакхоададе мара ца дезача кхаьча ма хинидий. Хlаьта аЙзра американски президента псоиця бахьан дозаш ийбедена хІама да Лаьчан тІера сигале ядерни кхерама морхех цІен ца луш йиссап.

Исландски столице хиннача вІашагІяхетарах цу тайпара мах бен оолаг тоабаь чоагІа тодхаден яр цун лоархІам кІезигбе гІерташ хиннача американски официальни вицкалша эггара хьалха яь заявленеш. Вашингтоне болх бе йоладелар гергашца доазуз отгадаь мел дьыча чоагІа боолара йола рефлекс.

Цхьабаьнза негативни ниЧ дунено хьаллоацаш хиланзар. Планка Вашингтона Ілламаьрбе йокхуза предпагандистски машина ниКъ хувца безача. акцептап дехьа - сехьа уьтгас сеача кхаьчаьна, вІашагІятас сеача кхаьгага доарХІам болаш долра хета а деш. ХІанз американски пропагандистски апнаратга берриге низ тІаберабаьб ГІейгахан цун - денден» критика алана ІІалхарьякхараг, боИъоцуьа гуп дар юхмачъкха даккхара. Герман Іоаделга сомдала дина Исторически аьттув цар бехнагІа кхарда балиГтаб. Американски цхьан телекомментатора ма аллара, масеоме информацне средстваш администрацне йоаржаьъ кампани «корраГІадаран доварам-га кхьаьчаГІ». Тамаш а йиЙ Вежи Черш ЗЬберабе ма бе-ЙсиЙ, Советски Союзо хьалхаЙьякха компромисс харц а яь, Рейгана, космоса милитаризацни яьях хургдола пайдан ца хьоаш болалара воозалаш комплексна, промышленни комплексана, цунна ловш дола совГІат кнйч а деш. ДІахьокха дезаш компромисс ца кхоач елга ма хІинца тхаьвача бахьанех хила дезинга. Хlаьта из атта дац. Сенатора Нанна ма аллара, «хІанз ЛайсарЬаяь ма тІа ихкерамаленна кхерам тІаоттабеш а йолча советски ракетаШта тоххамаш дара чертежаш хинца яьш йолча хьала тІа кхьаьдар ухь.

Вашингтона низаш хІанз тІадерзадаьЙ «стратегически оборонни инициатива» дорам — официально ишттА оолаш а «сдІкъашъчарча тІемашта» кнйчо яра планаш. КъЬметтеп США а сел кастаста тухаш хІама дацар ну гайнаш а, хьоа цІенбеш йола йоннхуй кампанеп йоаржаьЙлар. СОЙ лоравра дохха бахьаьнаш — из дикача уйлаота еп йола атака, гергаЙ боаЙ. ТІа тайпара ядерни гергах муьлхьа норкерп хьаь: дехьа деза уж ЛІадоаржаделга царна складировани елга дийкка ца Іеш уж юкъе а долаш манервар елга а.

Боннн хиннаяь пресс - конференце СДПГ а СЕПГ а вайдалца белгалдьыкха ма хиларах, доаГІанн дохча договора хьаьдолаьгбар дерзеп герзаХ Европа йиззаа муьхьанкхара бола-нинъ. Цо новкъостал дергдар европейски ракетаяьнсний искерамале тІоагІъяца, царна юкъе ъеташ тІоагІбагара, ядерни космически гергай хъаьнсъара Женеве ешйола советско - американски переговоршп товергьяр. ЮХхера а цо къьата хьахьокхергдар дунен хаьхьанта юкъера гІулянхъана тахка тІоагІа эпаш йола, хІанз ух сахьате США а пар ъьхьалоа союзникаи а тІоагІа дІахьохка ца туган йоа ядерни политически уйла хилар.

Бонне дийца дола документ кийдеча цай дакъа ЮкъедьхадьЧехословаке комгарте а, хІана аьЧа из моти а хоЙцаЙ йолча боаннан коридора чубоагІан болаидаь. Цхьабаьнза Европера ядерни йоаЙча зонай ялея соагІуо хьаьсдаьнаш дунга а духсагІа бе. СЕПГ а СДПГ а вичалий пресс - конференци йолча хинна цу тайпара ГІахьетам хиннаб Стокгольмера (— цигара низаторІа нахха Финляндие президентгара Мауно Ковйситорага. Ядерни йоаЙча Европа ЬъчЬесвеЙмах йола предложени оттаяь хиннай 20 ту хьалха цу хана ну мехка президент хиннача У. К. Кеннонена, из «ЬІаЧубоа хьаллаьна хинний Шведе премьер - министро хиннача Улоф Пальме.

Хоша ма хІалара, болан ба Европах ядерни йоана зонаха хьаьрда идиЙ хьыза мехастагІий а США а НАТО ихьча мехкашна а.

Игорь ПШЕНИЧНИКОВ,
Валентин ВАСИЛЕЦ,
Алексей ГРИГОРЬЕВ,
(ТАСС).

«Социалистическая индустрия»-87

Хьаглаdоагіа 1987 шу Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцне 70 дуьз ду. Цуьнан соцІаьнаш хьалха накъаьдоа парте XXVII съезда решенеши шийттала-гІча пятилетка деххаранн кхоачашдара хьанаре кхъьсташ.

«Социалистическая индустрия» шиЙ оагІонан тІа мехка ца кхъьсташ ритм соЙ, дІахьокх производстве, Іилме, доал деча- партийни балха тІа хІама эргаданкхара яЬоарга процессаш, вай общество-бо социально - экономически дегІаахулгІа сихдара йола партге генеральни линн практическн кхоачашъьеш хиларг.

Экономика дегІаахара молларІа жертгера проблемаш ювце а — Іилма-технически прогресс сихьар, продукцен балхеп диканл лаьхьар, ресурсаш пайда ца эцаш йнсара ккхерам бе, капитальни гІишлош кьалъеча хайра хувцаденна хІама дац, тІоагІа мела дезаш укхаза эргаланаш ца Гіишлош хьалъеча кокъьйоалаяь бригадни подряд, пайда эцаш дикагІйочча технологех а техникех а.

Парте хадданна терхаш тІалоаттабеча деашех да нахьа вахара хьалаш тоьдеп-ца, цу дахьЬе жилищни проблемаш а йолиш. Город Малгобеке, районерча боахамаша подрядни а бохама способаша а хьалдаьд нах чубаха цІенош. Цхьабаьнза, эпаш чуяп хьенача уж гетара кхсина да. Низ тІа а бохийташ, цІенхаштта цу гІулянха терно еш бан бурвой балхаш управленне начальник С. Темираев. Вонненсвнца ГІІЗ директор И. Имакснмов, РСУ начальник М. Барахоев, кхьбараеп. Духха ха йоаккх соцІнульбыта объект-таш хьалъа ца йоалаш. Нналача хана эксплуатацне дІаеннаеп Инарйче хьалъеш латта клуб, хІанз а хьалъе йоалаьш Вежарий йхача юрта школа, сайцад Юкъерча Ачалухе больница тоае дІадолалаь балхаш.

Дукха хкоачамбоагаран да юрта боахама производстве а, Цхьолча боахамаша хьалха бабчуч дикагІа болх бой а, цІенхаштта хувцама

КПСС XXVII съезда решенеш кхоачашъеш

ЦХЬАН МУГIАРЕ А ЛАТТАШ—ЛЕРХIАЧУНГА

1986 шера ийс бетта Къулбаседа Кавказа вежарашха йолча автономни республикашта юкъе хиннача социалистически яхьа итогаш яьй

1986 шера ийс бетта итогаша кхьаьта хьахьоьх Къулбаседа Кавказа автономни республикашка КПСС XXVII съезда решенеша хьежжа эргалонийн процессаца низ болаш латтийре, экономике дика хувцамаш хуиларца, халкъа боьхама дуккха доакъой дегIаахарца хьокхамаш йадахача шера уьх хиннарча темпашца а планови заданеша а пийдича лаккарIа долга.

**1986 шера ийс бетта республикаш экономически социальни дегIакхувлача дикагIа оагIоразхьа хувцамаш хиннад, планови заданеш кхоачашъера гIулкех тоаденад, общественни производство дегIаахувлара темпаш лаккъенай, халкъа боахама доакъошта доел дар эргадалькха тоадаьд, доел дарех бухсонцаш хьоькулар дикагIа хилийтара тIаерзаяь кхьаьгаь кхоачашъа тешнаш а планови заданеша а пийдича лаккаг

ЛИТОВСКИ СССР. Мишта лоалбергба фабрични цехагара эцархоцунгга бода ниж. Цу хаттара жоп лургда Литвай зйгача промышленностеи, торговлен чакхIоанихача экспериментоа. Укказа торговли базашка гIоолла а доацап предприятиетген тиндитен юнъе яьча договорех хIаман йохнилга эташтIехьдаьккад.

Цу тIулакха хьокхам хинна Даиттай Каунасе хьайийлача «Редас» яхь фабрикан чакхдоккха. Цун залех республика Мянлетпрома ерригача 32 предприятте продукци мах-халъхахарг эцархоца хиттар довзарен ций хаттара «долигон» хинна. «Редас» дукхахчара встречни договораш ей. Этгара хьакха ук тика ту йовзийт «Н» ипдекс йола практически ерриг изделешн серийни арахеца кийчдь товарашн. Тика загIалшка аргI-гарIагIа хьожаш куц ергIагIа пондратьевичан, торговлен чакхIоанихача эксперименто. Укказа торговли базашка гIоолла а доацап предприятиетгIен